

VOORONTWERP VAN DECREET BETREFFENDE DE MAATREGELEN TEN GUNSTE VAN DE TEWERKSTELLING VAN JONGEREN IN DE SOCIAL PROFITSECTOR DIE VOORTVLOEIEN UIT DE WET VAN 23 DECEMBER 2005 BETREFFENDE HET GENERATIEPACT

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

1. Samenvatting

Ten gevolge van de zesde staats hervorming werd Vlaanderen bevoegd voor de maatregel 'jongerenbonus non-profit'.

Het voorliggend voorontwerp van decreet regelt de uitdoving van de maatregel 'jongerenbonus non-profit' met ingang van 15 maart 2017, waarbij lopende contracten, maximaal tot en met 31 december 2018 gesubsidieerd worden.

De Vlaamse regering wenst hiermee de omslag te maken naar een meer activerend werkgelegenheidsbeleid, waarbij de nadruk komt te liggen op meer eenduidige tewerkstellingsinstrumenten met een focus op competentieversterking en uitstroom naar het normaal economisch circuit (NEC) zoals bijvoorbeeld het nieuwe systeem tijdelijke werkervaring.

2. Situering

De maatregel 'jongerenbonus non-profit' vond zijn oorsprong in het Generatiepact. De doelstelling van de maatregel is het scheppen van bijkomende werkgelegenheid ten gunste van laaggeschoolde jongeren in de social-profitsector.

De maatregel werd gelanceerd in het kader van het Generatiepact, en bestaat uit het subsidiëren van de volledige loonkosten (geplafonneerd op 35.000 EURO). In 2015 werden in Vlaanderen in totaal 715 jongeren van 18 jaar tot en met de leeftijd van 30 jaar tewerkgesteld binnen de social profit sector. Dit zowel in privé als in publieke initiatieven. De jongeren mogen maximaal houder zijn van een diploma hoger secundair onderwijs.

In de begroting 2016 werd 10.093.000 euro voor de maatregel voorzien. 3.748.000 euro voor de publieke sector en 6.345.000 euro voor de private sector.

De subsidiemiddelen en het aantal te subsidiëren voltijds equivalenten zijn verdeeld onder een aantal 'projecten'. In Vlaanderen betreft dit 4 globale projecten:

- a) Buitenschoolse en voorschoolse kinderopvang: de jongeren worden ingezet in kwalificerende trajecten naar begeleider in de buitenschoolse opvang, of voor ondersteunende en logistieke opdrachten.
- b) Dagverzorgingscentra: de jongeren worden ingezet voor het begeleiden van ouderen bij het vervoer en bij de activiteiten in het centrum, helpen bij bereiden, toebedelen en toedienen van maaltijden.

- c) Deeltijds leren/deeltijds werken: tewerkstelling van deeltijds lerenden in verschillende deelsectoren van de sociale sector: beschutte werkplaatsen, de gezinszorg, de kinderopvang, de socioculturele sector, de sociale werkplaatsen, de Vlaamse opvoedings- en huisvestingsinrichtingen en diensten en privé-ziekenhuizen om op die manier bijkomende werkervaringsplaatsen te creëren. De tewerkstelling dient aan te sluiten bij de opleiding in de school.
- a) Extern vervoer bij dagverzorgingscentra: de jongeren worden ingezet voornamelijk voor chauffeurstaken van en naar dagverzorgingscentra. Daarnaast worden ze ook ingezet in logistieke-, schoonmaak- en animatietaken.

Sinds 1 juli 2015 is het Departement Werk en Sociale Economie belast met de uitbetaling.

3. Inhoud

Gezien de omslag naar een meer activerend werkgelegenheidsbeleid en de beslissing tot uitdoving van de maatregel 'jongerenbonus non-profit' genomen bij de begrotingsopmaak 2017, wenst voorliggend voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering de maatregel 'jongerenbonus non-profit' uit te doven.

Concreet worden 4 acties voorgesteld in het ontwerpdecreet:

1. Er zijn geen nieuwe aanwervingen of indiensttredingen mogelijk vanaf 15 maart 2017;
2. Werknemers die uitstromen uit de maatregel kunnen niet worden vervangen;
3. De lopende contracten, van werknemers die niet zijn uitgestroomd uit de maatregel, worden maximaal tot en met 31 december 2018 gesubsidieerd. Dit werd afgestemd op de gemiddelde duurtijd waarin jongeren in deze maatregel zitten;
4. Dit decreet is niet van toepassing op het deelproject 'deeltijds leren/deeltijds werken', dat wordt verdergezet binnen een maximale budgettaire enveloppe van 1.500.000 euro per jaar. Deze middelen moeten aangewend worden om bijkomende leerwerkplekken deeltijds onderwijs te creëren, en om een bestaande deeltijdse arbeidsovereenkomst met één jaar te verlengen na afloop van de deeltijdse opleiding.

Voorliggend voorontwerp van decreet is niet van toepassing op het deelproject 'deeltijds leren/deeltijds werken'. Binnen dit deelproject zitten de jongeren in een stelsel van duaal leren. Zij hebben m.a.w. het statuut van leerling en de leerwerkplek maakt onderdeel uit van hun traject naar een volwaardig diploma. Een uitdoof van dit deelproject zou het aantal leerwerkplekken doen afnemen. Dit deelproject heeft dus een andere finaliteit in vergelijking met de andere 3 deelprojecten waardoor de aangereikte opties ter vervanging van de maatregel jongerenbonus (bv. tijdelijke werkervaring) geen alternatief zijn voor dit derde deelproject.

Gezien de beslissing tot uitdoving van de maatregel reeds genomen werd in het kader van de begrotingsopmaak 2017 is de beleidsruimte voor de uitwerking van dit decreet beperkt.

4. Advies strategische adviesraden en Raad van State

4.1 Advies SERV

De SERV werd verzocht een advies mee te delen binnen een termijn van tien werkdagen.

De SERV plaatst enkele vraagtekens bij de beslissing van de uitdoving van de maatregel 'jongerenbonus non-profit'. In de eerste plaats maken zij zich zorgen over het behoud van de capaciteit in de kinderopvang en ouderenzorg. Tijdelijke werkervaring wordt door de SERV niet als een volwaardig alternatief beschouwd. Zij vrezen dat het afschaffen van de jongerenbonus een negatieve impact zal hebben op de (verdere) kwalificering en activering en instroom van laag- en middengeschoolde jongeren in de zorgsector.

Als reactie hierop kan meegedeeld worden dat het beleidsdomein Werk (kabinet, departement WSE, VDAB), samen met het beleidsdomein Welzijn (kabinet, Agentschap Zorg en Gezondheid, Kind en Gezin) enkele werkgroepen oprichtte, met als doel om, binnen de voorziene budgetten, te bekijken welke acties ondernomen kunnen worden om de matching tussen beschikbare werkplekken in de betrokken sectoren en werkzoekenden maximaal te faciliteren. Samen met VDAB wordt hierbij niet uitsluitend naar de maatregel tijdelijke werkervaring gekeken als alternatief, maar ook andere vormen van werkplekklere zoals opleidingstrajecten, IBO, stages, ... kunnen hierin een oplossing betekenen voor de buitenschoolse kinderopvang en de dagverzorgingscentra.

Als Vlaamse Regering willen we op deze manier sterker inzetten op een activerend arbeidsmarktbeleid met meer eenduidige tewerkstellingsinstrumenten waarbij de focus ligt op competentieversterking en uitstroom naar het normaal economisch circuit (NEC).

Bovendien kunnen werkgevers dankzij de hervorming van het Vlaamse doelgroepenbeleid sinds 1 juli 2016 gebruik maken van de vermindering van de werkgeversbijdragen voor de aanwerving van middengeschoolde jongeren (< 25 jaar). Dit betekent in vergelijking met het verleden een belangrijke verruiming van de potentiële doelgroep.

Een andere opmerking van de SERV houdt verband met het ontbreken van een transparante onderbouwing van het regelgevingsdossier. Zo merken zij op dat er geen JoKER-/armoedetoets werd uitgevoerd, de nieuwe richtlijnen voor de inhoud van een memorie van toelichting niet werden nageleefd en de impact van de uitdoof van deze maatregel op de lokale besturen niet geschetst wordt.

Als reactie hierop kan meegedeeld worden dat gezien de uitdoof van de 'maatregel jongerenbonus' de belangen van personen jonger dan vijftwintig jaar kan raken, er een kind- en jongereneffectenrapport (JoKER-toets) werd opgemaakt. In de memorie van toelichting werden enkele elementen ter verduidelijking opgenomen, zo wordt de inhoud van de projecten nader omschreven en de motieven voor de genomen beleidskeuze meer verduidelijkt. Ook de uitzondering die geldt voor het project voor deeltijds lerenden en deeltijds werkenden wordt beter geschetst. De impact van de uitdoof van deze maatregel op de lokale besturen wordt meegenomen in het derde luik van de nota Vlaamse regering.

4.2 Advies Raad van State nr. 60.872/1 van 26 januari 2017

De Raad van State werd verzocht om advies mee te delen binnen een termijn van vijf werkdagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 3° van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Overeenkomstig dit artikel heeft de afdeling Wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

Hieronder volgt een overzicht van de bemerkingen van het advies van de Raad van State, alsook de reactie hierop.

M.b.t. de vormvereisten

Het ontwerp bevat bepalingen die rechtstreeks het belang van personen jonger dan vijftientig jaar kunnen raken.

Over dergelijke bepalingen dient een kind- en jongereneffectenrapport te worden opgemaakt, en dit op grond van artikel 4, eerste lid, van het decreet van 20 januari 2012 en artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008. Hiervan kan niet worden afgeweken middels een omzendbrief. Uit artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 blijkt bovendien a contrario dat ook in het geval geen RIA-analyse voorhanden is, een kind- en jongereneffectrapport moet worden opgesteld.”

Er wordt tegemoetgekomen aan de vraag van de Raad van State.

B. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Het voorliggend decreet regelt een gewestaangelegenheid op basis van artikel 6, § 1, IX, 7°, c), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen.

Artikel 2

Artikel 2 bepaalt dat nieuwe aanvragen tot subsidiëring ingediend vanaf 15 maart 2017 zullen worden geweigerd. Op deze manier worden nieuwe aanwervingen of indiensttredingen na 14 maart 2017 vermeden.

Artikel 3

Werknemers die voor 15 maart 2017, voor de start van de uitdoof van de maatregel 'jongerenbonus non-profit', in de maatregel zijn ingestroomd en uitstromen voor de voorziene einddatum van de uitdoofperiode, namelijk 31 december 2018, zullen niet meer kunnen worden vervangen. Artikel 3 bepaalt ook dat de uiterste datum van subsidiëring voor werknemers die niet uitgestroomd zijn uit de maatregel, 31 december 2018 is.

Artikel 4

Een uitzondering geldt evenwel voor jongeren die binnen dit kader tewerkgesteld zijn in het deelproject deeltijdse tewerkstelling voor deeltijds lerenden, dat wordt verder gezet binnen een maximale budgettaire enveloppe van 1.500.000 euro per jaar. Deze middelen moeten aangewend worden om bijkomende leerwerkplekken deeltijds onderwijs te creëren, en om een bestaande deeltijdse arbeidsovereenkomst met één jaar te verlengen na afloop van de deeltijdse opleiding.

Artikel 5

Artikel 5 bepaalt de ingangsdatum van dit decreet, namelijk 15 maart 2017.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,
Philippe MUYTERS